

цифрової трансформації та формуванню передумов для забезпечення сталого розвитку в умовах повоєнного відновлення економіки України.

Список використаних джерел

1. Дацій О. І., Каліна І. І., Карбовська Л. О. Роль безвідходного виробництва у формуванні оцінки інвестиційної привабливості сільського господарства. *Київський економічний науковий журнал*. 2024. Вип. 4. 61-65. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-4-8>
2. Скиба Г., Каліна І. & Брюховецька І. Вплив фінансових детермінант на ефективність інституційної взаємодії бізнесу і держави. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 78. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-50>
3. Tavneet Suri, William Jack. The Long-Run Poverty and Gender Impacts of Mobile Money. *Science*. 2016. Vol. 354(6317). P. 1288–1292. URL: <https://www.science.org/doi/10.1126/science.aah5309> (дата звернення 18.06.2026).
4. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Blockchain Application in Agrifood Value Chains. Rome : FAO, 2020. 52 p. URL: <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/2feee4dd-cac6-4b74-8852-697eb5c6d9aa/content> (дата звернення 18.06.2026).

Романовська Ю. А.

д.е.н., доцент

в. о. професора кафедри фінансів, обліку і оподаткування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Запоріжжя, Україна

**ЦИФРОВА ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ
ДОСТУПНОСТІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ**

У сучасних умовах цифрова трансформація фінансової сфери сприяє розширенню доступу населення до фінансових послуг. Онлайн-банкінг, мобільні застосунки, цифрові платежі та державні електронні сервіси роблять фінансові операції швидшими, зручнішими та доступнішими для різних категорій громадян.

Цифрова фінансова інклюзія є важливим інструментом підвищення фінансової грамотності, зменшення нерівності та підтримки економічної активності населення. Для України це питання є особливо актуальним в умовах воєнних викликів, коли цифрові фінансові рішення допомагають забезпечити безперервний доступ до необхідних послуг.

Проблематика фінансової інклюзивності знайшла відображення у наукових доробках низки українських учених, зокрема: Науменкова С., Міщенко С., Міщенко В. Шепель О. Жердецька Л. В. [1-3]. Проте потребує подальшої уваги питання використання цифрової фінансової інклюзії як інструменту підвищення доступності фінансових послуг для населення, особливо в умовах цифрової трансформації економіки, воєнних викликів та необхідності забезпечення рівного доступу громадян до сучасних фінансових сервісів.

Тема дослідження полягає у визначенні ролі цифрової фінансової інклюзії у розширенні доступу населення до базових фінансових послуг.

Цифрова фінансова інклюзія – це розширення реального доступу населення до базових фінансових послуг за допомогою інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій. Вона передбачає можливість користування фінансовими продуктами не лише через традиційні установи, а й через онлайн-банкінг, мобільні застосунки, електронні платежі, цифрові гарантії та дистанційне управління рахунками. На відміну від загального цифрового фінансового обслуговування, цифрова фінансова інклюзія зосереджується насамперед на тих групах населення, які мають обмежений доступ до фінансових послуг [4]. Це можуть бути люди з низькими доходами, літні люди, жінки, внутрішньо переміщені особи, мешканці віддалених територій та інші вразливі категорії. Її головна мета – залучити ці групи до офіційної фінансової системи та допомогти подолати бар'єри доступу до фінансового обслуговування.

Важливими складовими цифрової фінансової інклюзії є цифрові фінансові продукти й послуги, цифрові канали їх надання та нові бізнес-моделі обслуговування клієнтів. Водночас її розвиток потребує доступу до інтернету, фінансової та цифрової грамотності населення, захисту персональних даних, довіри до фінансових установ і забезпечення прийнятної вартості фінансових послуг. Цифрова фінансова інклюзія підвищує доступ населення до фінансових послуг через такі напрями:

1. Забезпечення дистанційного доступу до фінансових послуг та розширення можливостей для жителів віддалених територій. Завдяки онлайн-банкінгу, мобільним застосункам та електронним платіжним сервісам громадяни можуть користуватися фінансовими послугами без необхідності фізично відвідувати банк або іншу фінансову установу.

2. Зниження вартості фінансового обслуговування. Використання цифрових технологій дає змогу зменшити витрати на проведення платежів, переказів, відкриття та обслуговування рахунків, що робить фінансові послуги доступнішими для населення.

3. Спрощення фінансових операцій. Цифрові сервіси дають можливість швидко здійснювати платежі, перекази, оплачувати комунальні послуги, отримувати соціальні виплати, пенсії або заробітну плату на рахунок.

4. Залучення вразливих груп населення до офіційної фінансової системи. Цифрова фінансова інклюзія сприяє доступу до фінансових послуг для людей з низькими доходами, внутрішньо переміщених осіб, літніх людей, жінок та інших категорій населення, які можуть мати обмежений доступ до традиційного банківського обслуговування.

5. Підвищення фінансової та цифрової грамотності. Користування цифровими фінансовими сервісами формує у населення навички управління власними коштами, планування витрат, здійснення безготівкових розрахунків та відповідального користування фінансовими продуктами.

6. Підвищення швидкості та зручності отримання послуг. Населення отримує можливість управляти коштами у будь-який час і з будь-якого місця, що

особливо важливо в умовах воєнних викликів, переміщення населення та обмеженого доступу до традиційної інфраструктури.

7. Зменшення фінансової виключеності. Цифрові фінансові інструменти допомагають долати бар'єри доступу до фінансових послуг, зокрема територіальні, інформаційні, технологічні та цінові обмеження.

Таким чином, цифрова фінансова інклюзія виступає дієвим інструментом розширення доступу населення до базових фінансових послуг, забезпечуючи їхню зручність, безпечність і доступність, а також сприяючи поглибленню інтеграції громадян в офіційну фінансову систему.

Список використаних джерел

1. Науменкова С., Міщенко С., Міщенко В. Цифрова фінансова інклюзія для прискорення досягнення цілей сталого розвитку. *Вісник київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2023. Вип. 1(222). С. 102-112. <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2023/222-1/13>

2. Шепель О. Цифрова та фінансова інклюзія міжнародних мігрантів в приймаючих країнах. *Економіка та суспільство*. 2023. № 58. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-55>

3. Жердецька Л. В. Цифрова фінансова інклюзія як чинник соціально-економічного розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2023. № 11-12. С. 108-113. <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2023-11-12-312-313-108-113>

4. Романовська Ю. А. Фінансова грамотність як чинник розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні. *Бізнес Інформ*. 2025. № 7. С. 441-447. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-7-441-447>